

Zúčtovací vztahy

Pohledávky & Závazky

- Závazkovým vztahem je právní vztah, ze kterého věřiteli vzniká právo na plnění (pohledávka) od dlužníka a dlužníkovi vzniká povinnost splnit závazek. (Občanský zákoník, 89/2012 Sb., § 488)
- Závazky vznikají z právních úkonů, zejména ze smluv, jakož i ze způsobené škody, z bezdůvodného obohacení nebo z jiných skutečností uvedených v zákoně. (§ 489)
- Z platného závazku je dlužník povinen něco dát, konat, něčeho se zdržet nebo něco trpět a věřitel je oprávněn to od něj požadovat. (§ 494, NOZ)

Vymezení

- 31 Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)
- 32 Závazky (krátkodobé)
- 33 Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
- 34 Zúčtování daní a dotací
- 35 Pohledávky za společníky
- 36 Závazky ke společníkům
- 37 Jiné pohledávky a závazky
- 38 Přejícné účty aktiv a pasiv
- 39 Opravná položka k zúčtovacím vztahům

Oceňování

- Pohledávky
 - při vzniku jmenovitou hodnotou;
 - při nabytí za úplatu nebo vkladem pořizovací cenou;
- Závazky jmenovitou hodnotou.

Pohledávky z obchodních vztahů (Odběratelé)

- Pohledávky za odběrateli, vydané faktury při prodeji zboží, výrobků, materiálu, dlouhodobého majetku.
 - Účetní jednotka, plátce DPH, vystavila fakturu za poskytované služby, cena bez DPH je 1000, DPH 21%.
 - Inkaso pohledávky (VBÚ).

Závazky z obchodních vztahů

- Dluhy vůči dodavatelům, přijaté faktury při pořízení majetku a služeb.
 - Účetní jednotka, plátce DPH, přijala fakturu za nájemné, cena bez DPH 800, DPH 21%.
 - Fakturu uhradila z běžného účtu.

Zúčtování se zaměstnanci

- Dluhy k zaměstnancům, např. vyplývající z pracovně právních vztahů se zaměstnanci, včetně zúčtování sociálního zabezpečení vůči zaměstnancům.
- Pohledávky za zaměstnanci, například poskytnuté zálohy na cestovní výdaje, zálohy k vyúčtování, uplatnění náhrady za zaměstnanci.

Zúčtování se zaměstnanci

Položka	Zaměstnanec	Zaměstnavatel
Hrubá mzda	30 000Kč	
Superhrubá mzda	40 200Kč	
Zdravotní pojištění (4,5%)	1 350Kč	2 700Kč (9%)
Sociální pojištění (6,5%)	1 950Kč	7 500Kč (25%)
Slevy na dani	2 070Kč	
Daňové zvýhodnění	0Kč	
Záloha na daň z příjmu	3 960Kč	

Zúčtování daní

- Zúčtování s finančními orgány z titulu přímých a nepřímých daní, poplatků a dlouhodobých a provozních dotací.
- **Daň z příjmu:**
 - Daňová povinnost na základě daňového přiznání při uzavírání účetních knih.
 - Srážka zálohy na daň z příjmu pro zaměstnance.

Daň z přidané hodnoty

- Předmět daně – dodání zboží za úplatu nebo poskytnutí služby.
- Plátce DPH - pokud obrat překročí 1 milion Kč za 12 nebo méně kalendářních měsíců následujících po sobě.
- Účtování:
 - Ve prospěch příslušného účtu se účtuje podle daňových dokladů daňová povinnost účetní jednotky ze splatné daně z přidané hodnoty ve zdaňovacím období.
 - Na vrub příslušného účtu se účtuje podle daňových dokladů nárok na odpočet DPH ve zdaňovacím období, ve kterém po zaúčtování plátce uplatnil nárok.

Jiné pohledávky za závazky

- Příklady:
 - Pohledávky z upsaného nesplaceného základního kapitálu.
 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů.
 - Závazky vůči celnímu orgánu při dovozu (např. cla).

Přechodné účty aktiv a pasiv

- Aktiva
 - Náklady příštích období
 - Příjmy příštích období
 - Komplexní náklady příštích období
- Pasiva
 - Výnosy příštích období
 - Výdaje příštích období

Přechodné účty aktiv a pasiv

- **Akruální princip**
- V okamžiku jejich účtování jsou současně známy:
 - účel (věcné vymezení),
 - částka,
 - období, kterých se týkají.

Přechodné účty aktiv a pasiv

- Nájemce uhradí nájemné za rok 2017 v roce 2018 v hodnotě 800.
- Pronajímatel bude inkasovat nájemné za rok 2017 v roce 2018 v hodnotě 800.

- Nájemce uhradil nájemné za rok 2018 v prosinci roku 2017 v hodnotě 300 (VBÚ).
- Pronajímatel inkasoval nájemné za rok 2018 v prosinci roku 2017 v hodnotě 300 (VBÚ).

Dohadné účty

- Položky, které nelze vyúčtovat jako obvyklou pohledávku nebo dluh.
 - Dohadné účty aktivní.
 - Dohadné účty pasivní.
- Pojišťovna předběžně vyčíslila náhradu škody za zničenou zásilku ve výši 400. K rozvahovému dni nebyla částka potvrzena.

Opravné položky k pohledávkám

Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám

od konce sjednané doby splatnosti pohledávky uplynulo více než:

- 18 měsíců, až do výše 50 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 30 měsíců, až do výše 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky.

(Zákon č. 593/1992 Sb. Zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů)